

«ТЕЗ ЁРДАМ»
КЕРАКМИ? «ТИББИЁТ
ПОСБОНЛАРИ»ГА
МУРОЖААТ
ҚИЛИНГ!

«ИССИҚ ЎРИНДА
ЁТАВЕРМАЙ, БИР
ИНСОННИНГ КОРИ-
ГА ЯРАНГ!»

ХАР КИШИНИНГ
ЎЗ ХИКОЯСИ
БОР

ИНСОФ.
ИМОН.
ИНСОН

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

ЖАМИЯТ

№ 8 (644)
2019 йил
1 март,
жума

Ижтимоий-сиёсий газета

2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган

www.jamiyatgzt.uz

jamiyat@umail.uz

2-с.

3-с.

УН САККИЗИНЧИ КОДЕКС —
БЕШТАСИ БИТТАДА

ЭНГ ОЛИЙ
МЕЗОН

6-с.

БУГУНГИ ЯПОНИЯ:
ТАЖРИБА,
АМАЛИЁТ ВА ТАҲЛИЛ

«ҲИСОБИНИ БИЛМАГАН
ҲАМЁНИДАН АЙРИЛАДР»

2-с.

ҚИСКА САТРЛАРДА ЎҚИНГ!

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари, олиб борилаётган ислохотлар жараёни, йирик лойиҳалар билан танишиш ва халқ билан мулоқот қилиш мақсадида 2019 йил 28 февраль куни Наманган вилоятига ташриф буюрди.

«ТЕЗ ЁРДАМ» КЕРАКМИ? «ТИББИЁТ ПОСБОНЛАРИ»ГА МУРОЖААТ ҚИЛИНГ!

Айни кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери бошчилигида парламент куйи палатаси депутатлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутасаддилари, республика ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказлари мутахассисларидан иборат ишчи гуруҳ жойларда аҳолига кўрсатилаётган тиббий-санитария ёрдами сифати, тиббиёт муассасаларининг моддий-техника базасининг аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг ҳолатини ўрганмоқда.

Жумладан, Бухоро вилоятида олиб борилган ўрганишлар чоғида вилоятда тиббиёт муассасаларининг моддий-техника базаси, дори воситалари ва тиббий буюмлар таъминоти яхшиланиши, шунингдек, тиббиёт ходимларининг маъсулияти бирмунча ошгани, соҳада бир қатор ижобий натижаларга эришилгани аниқланган. Масалан, 2018 йилда умумий касалланиш кўрсаткичлари 2016 йилга нисбатан қарийб 16 фоизга камайган.

Аммо ҳудуд аҳолиси орасида нафас олиш аъзолари, қон ва қон яратувчи

аъзолар ҳамда жароҳатланиш ва айрим ташқи сабаблар билан боғлиқ касалликлар кўрсаткичи юқориликча қолмоқда. Шунингдек, тизимдаги мавжуд тиббий-техника, асбоб-ускуналарни янгилаш ва тўлдириш зарурияти мавжуд. Шунга кўра, Бухоро вилоятида 2019 йилда қўшимча 40 та хусусий тиббиёт муассасасини ташкил этиш ва ўн та хусусий тиббиёт муассасасининг фаолиятини кенгайтириш режалаштирилган.

Ишчи гуруҳнинг Қашқадарё вилоятида олиб борган ўрганишларида эса Бухоро вилоятида бўлгани каби бу ерда ҳам касалланиш кўрсаткичларини камайтириш йўлида амалга оширилаётган чораларга қарамай, айрим касалликлар кўрсаткичи пасаймаган. Шунингдек, тизимдаги тиббиёт муассасаларининг кадрлар билан таъминоти 88,8 фоизни ташкил қилиши бу масалага жиддий ёндашиш лозимлигини аниқлатади.

Бундан ташқари, ишчи гуруҳ аъзолари Хоразм, Сурхондарё вилоятларида ҳам бўлиб, у ердаги тиббий аҳолининг ўрганди. Юқоридаги каби мазкур ҳудудларда ҳам соҳала учраётган кўп-лаб муаммолар аниқланиб, уларни тизимли равишда ҳал этиш чоралари кўриломоқда. Айниқса, чекка, шифоналардан олисда жойлашган аҳоли пунктларида яшовчи фуқаролар шифокор маслаҳати ёки кичик ёрдами билан

ўз ечимини топадиган ҳолатда ҳам ҳада-беҳудага «Тез ёрдам» чақирмоқда.

Ана шунини эътиборга олган ҳолда, парламент куйи палатаси депутатлари томонидан ушбу масаланинг ечимини топишда амалий ишга қўл урилди. Жумладан, аҳолининг соғлом турмуш тарзини ошириш, биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, тиббий профилактика ўтказиш сифатини яхшилаш, санита-

муражаати асосида биринчи тиббий ёрдам кўрсатилди. Посбонлар зарур тиббий жиҳозлар ва дори воситалари жамланган сумка, муурожаат қилувчиларни қайд этиш дафтари билан таъминланади.

Туман тиббиёт бирлашмаси тегишли қишлоқ оилавий поликлиникалари, қишлоқ врачлик пунктларининг тавсияси асосида «тиббиёт посбонлари» рўйхатини шакллантиради. Маълумотлар фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда таълим муассасаларига юборилади. Улар истиқомат қиладиган хонадонлар эшигига «Ушбу хонадонда шифокор истиқомат қилади», деган маълумот ёзиб қўйилади ҳамда туман тиббиёт бирлашмаси томонидан тегишли гувоҳнома берилиши ҳам мумкин.

Бу каби амалиётнинг жорий этилиши аҳоли томонидан «Тез ёрдам» чақиртирилган сонининг камайишига ёрдам беради. Энг муҳими, чекка-чекка, тиббиёт муассасаларидан олис ҳудудларда яшовчи аҳолига ўз вақтида, ишончли ва тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш имкони ошади. Агар тажриба ўзини оқласа, ушбу ташаббусни кейинчалик республиканинг бошқа ҳудудларида ҳам жорий этиш кўзда тутилган.

Хайрулло АСТАНАҚУЛОВ,
«Жамият» мухбири

рия-гигиеник маданиятни юксалтириш борасидаги аҳолининг тақдирлари инobatта олиниб, Навоий вилоятининг Хатирчи туманида «тиббиёт посбонлари» фаолияти тажриба тариқасида иш бошлайдиган бўлди.

Эндиликда «тиббиёт посбонлари», яъни нафақадаги олий маълумотли шифокорлар, шунингдек, тиббиёт муассасаларида ишлаб турган шифокорлар ихтиёрий равишда бўш вақтида ўзлари яшайдиган ҳудудда аҳолига уларнинг

«Иссиқ ўринда ётавермай, бир инсоннинг корига яранг!»

Одамлар дардини эшитиш, улар билан очиқ мулоқотда бўлиш, оғирини енгил қилиш, давлат ва жамиятга бўлган ишончини мустақамлаш борасида кенг қўлмали ишлар олиб борилмоқда. Президентимиз ташаббуси билан халқни эшитиш, аҳолининг талаб ва истакларини рўёбга чиқариш давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланди. Пироваврида аҳолини йиллар давомида қийнаб келаётган муаммолар ўз ечимини топмоқда. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Расул Кушербаев Зангиота тумани «Ўртаовул» ва «Бўзсув» аҳолиси билан ана шундай учрашув ўтказди. Унда кўпгина одамлар маҳалласи ва ўз

дардини айтишди.

— Маҳаллаида одамларни бир жойга тўплаб, йиғилиш ўтказадиган жойга муҳтожмиз, — дейди «Маданият» маҳалласи фуқаролари. — 20-мактаб бор. Лекин унинг мажлислар зали йўқ, умуман, мактабнинг аҳоли, шароити ҳақида гапиришнинг эса ҳождати йўқ. Бир неча йилдан буён мутасаддилар «шу йил, кейинги йил дастурига киритилган», дея баҳоналар қилиб келмоқда. Асосий кўчамизнинг аҳоли ачинади, болаларимиз тоза кийиниб мактабга кетади. Келганида эса уст-бошига қараб бўлмайдди. Бир пайтлар болалар боғчаси бўлар эди. Ҳозир узоқ жойга имкони етганларгина боласини боғчага олиб боришади. Етмаганларники эса уйда...

Бу гаплардан сўнг депутат ва ҳоким ўринбосари масъул ташкилотлар вакиллари билан бирма-бир суҳбатлашди: боғча қуриш тadbиркорга топшириладиган бўлди. Агар талабгор топилмаса, ҳокимиятга боғча қуриш истаги билан муурожаат қилган қатор тadbиркорлардан бирига ер ажратилди. Йўлларни таъмирлаш шу йил, мактабни янгилаш кейинги йил дастурига киритиладиган бўлди. Айрим ҳудудлардаги тоза ичимлик суви трубулалари чириб кетгани боис анчадан бери одамлар суви сотиб олаётган экан. Узаттириш учун қилинган тақрор-тақрор муурожаатлар эътиборсиз қолиб келган. Депутат туман сув таъминоти вакиллари

иштирокидан фойдаланиб, бу масалани ҳам шу ернинг ўзида бартараф этишга эришди. Баъзи бир келмай қолган ташкилот вакиллари шу вақтнинг ўзида чақиртирилди. Улар ҳам ўзига бириктирилган камчиликларни белгилаб олди.

— Бутун дунёни ўзгартираман, деб

хаёл қилиб, амалга оширишга келганда ҳаммани айбдор қилиб, иссиқ ўринда ётавергандан кўра ҳеч бўлмаса, бир инсоннинг корига яранг ёмонми, — дейди Расул Кушербаев. — Ҳудудлардаги маҳаллаларнинг деярли барчасида

юқоридагига ўхшаш бир хил муаммолар мавжуд. Бутун имкон қадар барча муурожаатлар муҳокама этилди. Ҳеч бири назардан четда қолмади. Ташкилотлар вакиллари ўз йўналиши бўйича муаммоларни белгилаб олди. Бироқ ҳали камчиликлар бор. Бу шунчаки эмас, югур-югур ва қатъий талаб қилди, яна кимларнидир овора ҳам қилдик. Ҳали йўқолган паспортини тиклаш, ишга жойлаштириш, йўлларни таъмирлаш, мактаб қуриш ишлари кутиб турибди. Буларнинг бажарилши муддатлари белгиланди. Ўйлайманки, бугунги гаплар шундайликча қолиб кетмайди. Чунки ҳокимлик вакиллари билан назоратни олиб боришга келишиб олдик.

Эслатиб ўтамиз, депутат Янгийўл туманида ўтказилган учрашувларда ўртага ташланган масалаларнинг назоратини ҳозирги кунда ҳам давом эттирмоқда. Айни пайтда муурожаатларнинг аксарияти ўзининг ижобий ечимини топди.

Нуриддин УБАЙДУЛЛАЕВ,
«Жамият» мухбири

Ушбу мақола Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонднинг «Давлат ва фуқаролар ҳамкорлигининг замонавий механизми» грант лойиҳаси асосида тайёрланди.

Ўзбекистонда банкларга раҳбарларни Марказий банк билан келишмаган ҳолда тайинлашга рухсат берилди.

2019 ЙИЛ 1 МАРТДАН

Оилага тарбияга олинган (патронат) ҳар бир бола учун тўланадиган нафақа миқдори 1,33 баробарга оширилиб, 820 000 сўмни ташкил қилади, кейинчалик инфляция ҳажмидан кам бўлмаган миқдорда ошириб борилади.

Товар белгиси, хизмат кўрсатиш белгиси ва товар келиб чиққан жой номини рўйхатдан ўтказиш учун талабномалар топирилгандан сўнг, Интеллектуал мулк агентлиги бир иш куни мобайнида ушбу талабномалар ҳақидаги маълумотларни ўзининг расмий веб-сайтига жойлаштиради.

Фуқароларга Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали фуқароларнинг ҳисобланган иш ҳақи суммалари тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш бўйича давлат интерактив хизмати жорий этилади.

Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг таъсисчилари (иштирокчилари) ва уларнинг оила аъзолари учун муддатини мамлакатдан чиқмасдан узайтириш имконияти бўлган, амал қилиш муддати уч йилни ташкил қиладиган «инвестиция визаси» жорий этилади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида товарлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш бўйича корхоналар ташкил қилиш учун 3 миллион доллардан ортиқ миқдорда инвестиция киритган хорижий давлатлар фуқароларига, шу жумладан, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг таъсисчилари (иштирокчилари)га Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномаси 10 йил муддатга соддалаштирилган тартибда берилади.

Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномаси ёки «инвестиция визаси»га эга хорижий инвесторлар ҳамда уларнинг оила аъзолари Ўзбекистон Республикаси фуқаролари учун назарда тутилган шартларда тиббий ва таълим хизматларидан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлади.

Хорижий инвесторлар, улар томонидан хорижий давлатлар фуқаролари орасидан жалб этиладиган мутахассислар ва уларнинг оила аъзо-

ларини вақтинча рўйхатга олиш инвестиция лойиҳаси рўёбга чиқарилаётган ҳудуддаги аҳоли яшаш пунктида, мамлакатнинг бошқа ҳудудларида бўлганда қайта рўйхатдан ўтиш мажбуриятисиз, визанинг амал қилиш муддатига (виза мавжуд бўлмаганда эса 1 йил муддатга) амалга оширилади.

Хорижий давлатларда берилган таълим олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва нострификация қилиш (эквивалентлигини қайд этиш) тартиби жорий этилади.

Жиззах вилоятида «Илғор ҳудуд» синов лойиҳаси амалга оширилади.

Вазирликлар, идоралар, давлат мақсадли жамғармалари ва бошқа бюджет маблағлари тақсимловчилари бюджетдан ажратилган маблағлар, бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармалари маблағларидан фойдаланиш, ўтказилган танлов (тендер)лар ва сотиб олинган товарларни етказиб бериш ҳақидаги тегишли ахборотни ўз расмий веб-сайтида жойлаштиради.

Тадбиркорлик таваккалчилиги асосида қимматбаҳо металлларни олтин изловчилар усулида қазиб олиш фаолияти жорий этилади.

Давлат умумтаълим муассасаларида болаларни Давлат хизматлари марказлари ёки Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали қабул қилиш тартиби босқичма-босқич жорий этиш кўзда тутилган.

«Меҳрибонлик» уйлари ва болалар шаҳарчаларининг раҳбар ходимлари ҳамда тарбиячилари, шунингдек, барча турдаги ҳақ таълими муассасалари тарбиячиларининг базавий тариф ставкаси 1,5 баробарга оширилади ҳамда у умумтаълим мактабларининг тегишлича раҳбар ва педагогик ходимлари базавий тариф ставкасининг 75 фоизи даражасида белгиланади.

Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишда банк ҳисоб рақамларини масофадан туриб очиш мумкин.

Кредит тўлови энди 8 фоиз

«Ҳар бир оила – тадбиркор» дастури доирасида бериладиган кредитларнинг фоиз ставкаси 8 фоиз бўлди. «Ҳар бир оила – тадбиркор» дастури доирасида кредитлар ажратиш тартиби тўғрисидаги низомига ана шундай ўзгартириш киритилди. Эслатиб ўтайтиш, илгари бу миқдор 7 фоиз эди.

Фақат расмий никоҳдагилар учун

Адлия вазирлигининг маълумотига кўра, сўнгги йилларда ажралишларнинг 4,7 фоизи жуфтликлар бепуштлиги оқибатида рўй берган. Яна бир факт: мамлакатимизда ўтказилган турли тадқиқотлар кўрсатишича, бирламчи бепуштликка чалинган аёллар барча турмуш қурганларнинг умумий сонига нисбатан 4,9 фоиздан 5,3 фоизгачани ташкил этади. Шу каби салбий жиҳатлар эркаклар ва аёллар бепуштлигининг олдини олиш, даволаш тизimini қонунчилик даражасида мустаҳкамлаш заруратини юзга келтирмоқда.

Кеча Олий Мажлис Сенати томонидан маъқулланган «Фуқароларнинг репродук-

тив саломатлигини сақлаш тўғрисида»ги қонун айнан мазкур муҳим масалага қаратилган.

Қонунда ЭКО, яъни сунъий экстракорпорал урулантириш масаласига алоҳида урғу берилган. ЭКОдан фойдаланиш учун фақат расмий никоҳда яшаётган эр-хотинга рухсат берилиши назарда тутилмоқда.

Ички рейсларга чегирма

«Ўзбекистон темир йўллари» компанияси 21 – 24 март кунлари ички рейсларга чегирмалар жорий этилишини маълум қилди. Унга кўра:

- ☑ пенсионерлар, ногиронлар, 1941–1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахсларга — 50 фоиз чегирма;
- ☑ мактаб ўқувчилари, коллеж, лицей ва ОТМлар талабалари, ИИВ, Мулофаа вазирлиги, ДХХ, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитаси ва бошқа маҳкамалар тизимидаги махсус таълим муассасалари ўқувчилари ва тингловчиларига (гувоҳномалар тақдим этилганда) — 15 фоиз;

- ☑ оилалар (икки кишидан — эр ва хотин, эр, хотин ва уларнинг 18 ёшгача болалари; 18 ёшгача фарзанди билан ота ёки она, никоҳ тўғрисидаги гувоҳнома тақдим этилганда) — 15 фоиз;
 - ☑ жамоалар (тўрт ва ундан ортиқ киши) — 15 фоиз.
- «Афросиёб» тезюрар электропоездарининг барча тонфалаги йўловчиларига 10 фоизлик чегирмалар тақдим этилади.

72 та янги йўналишда кадрлар тайёрланади

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хабарига кўра, келгуси йилларда қуйидаги 8 та соҳа учун 72 та янги таълим йўналишида кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилади:

- Муҳандислик иши;
- Ишлаб чиқариш технологиялари;
- Архитектура ва санъат;
- Психология, социология ва журналистика;
- Соғлиқни сақлаш;
- Иқтисодийёт ва хизмат кўрсатиш соҳаси;

Балиқ ҳўжалиги ва атроф-муҳит муҳофазаси;

Педагогика ва гуманитар фанлар.

Шаҳрисабзда 2020 йил сентябрда II Халқаро мақом санъати анжумани ўтказилади.

Бугунги Япония: тажриба, амалиёт ва таҳлил

Мамлакатимизда жадал суръатлар билан амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида ривожланган давлатлар тажрибасини ўрганиш, уларни синергетик ёндашув тамойиллари асосида таҳлил қилиб, эришилган самараларни Ўзбекистонда ҳам қўллаш юзасидан амалий тадқиқотларни олиб бориш аини муддаодир. Бу борада Япония тажрибасини ўрганиш лозим, деб ўйлаймиз.

Кексалар — асосий куч

Японияда қўлга киритилган ютуқларнинг туб моҳиятини тушуниб етиш учун унинг урф-одатлари, халқ руҳияти ва давлатнинг бошқарув соҳасидаги фалсафасини англаш, ўрганиш муҳим. Японияга сафаримиз давомидаги иқтисодчи сифатидаги илк кузатувларимиз, таҳлил, мулоҳазаларимизни баён этадиган бўлсак, бугунги кунда кунчиқар мамлакатда барча корхоналарнинг 99,7 фоизини кичик ва ўрта бизнес (КЎБ) ташкил қилади, шундан 85,1 фоизи ишчи сони 5 кишидан иборат микрофирмалардир. Яъни бутун Япония КЎБлардан иборат бўлиб, давлатнинг ҳар учинчи фуқароси мазкур йўналишда банд. КЎБнинг 70 фоизи 70 ёш ва ундан юқори бўлган кексаларга қарашли бўлиб, асосан ёши катта бўлган аҳоли қатлами тасарруфдадир. Бундан ташқари, Япония иқтисодиётида ишсизлик муаммоси эмас, аксинча, қатор соҳаларда, жумладан, хизмат кўрсатиш, сервис соҳаларида ишчи кучи етишмовчилиги мавжуд бўлиб, бугунги кунда иқтисодиётда 600 мингдан ор-

тиқ ишчига муҳтожлик мавжуд. ЎСА ташкилоти томонидан Токио шаҳрида ташкил этилган ўқув машғулотига яратилган имкониятлар доирасида амалга оширилган кузатувларимиз ҳамда КЎБ фаолиятини мувофиқлаштирувчи қатор ташкилотларга бўлган саёҳатларимиз давомида қатор позициялар бўйича фикр алмашидик.

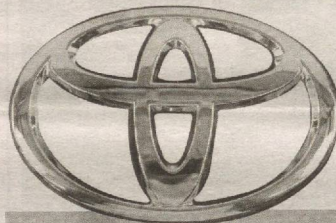
Таҳлиллар натижасига таянадиган бўлсак, Японияда КЎБ мулкдорлари олдида турган асосий муаммолардан бири, бу ўз бизнесини ҳамда ўзига тегишли бўлган мулкларни васият қилиб қолдириш масаласи экан. Айнан бугунги ёши улуг мулк эгалари олдида турган муаммо бизнесни, тайёр иш жойларини айнан кимга тақдим этишидир. Мазкур муаммо эса КЎБларнинг банкрот бўлиши, ўз фаолиятларини мулк эгаларига боғлиқ бўлмаган ҳолда юзга келаётган молиявий танг ҳолатлар ҳам асосан мавжуд тайёр бизнесни айнан кимга мерос сифатида ўтказиш билан чамбарчас боғлиқ эканлиги аниқланди.

Қабристонни бор корхона

Япония иқтисодиётининг барқарор ривожланишида ўз ҳиссасини қўшаётган йирик корхоналардан бири «Toyota» компанияси ҳам бир пайтлар кичик корхона замирида пайдо бўлган. Корхонада дастлаб тикув машиналари ишлаб чиқарилган, 1924 йилда эса Сакити Тойода (1867 йилда туғилган) ҳаракати билан машиналарни ишлаб чиқариш жараёни бошланган. Корхона бугунги кунда ўз фаолияти давомида кадрлар бошқаруви, ишлаб чиқариш, маҳсулот сифати, сарф-харажатлар бошқаруви жараёнида «Kaizen», «Kanban», «Chaku-chaku», «Just-in-time», «Genchi Genbutsu» усулларидан кенг фойдаланиб келмоқда. Мазкур бошқарув усулларининг қўлланилиши натижасида эса корхонада маҳсулот сифати самарадорлигига, ишлаб чиқаришни оптимallasштиришга эришилди. Аслида, корхона ўзининг ютуқлари учун ўз давлатида машҳур бўлмаган, камбағал, АҚШдаги университет профессори Эдвард Демингдан бир умр қарздордир. Айнан ишлаб чиқариш жараёнида у томонидан ишлаб чиқилган қонуниятлар асосида бутун бир жараён йўлга қўйилган. Бугунги кунга келиб компания автомобиль саноатидан ташқари, қурилиш, молиявий хизматлар кўрсатиш, кема ясаш билан ҳам шуғулланади. Шунингдек, корхонада ишлаб чиқилган кадрларни бошқариш стратегияси асосида корхонанинг шахсий қабристонига ҳам мавжуд бўлиши керак, деган хулосага келинди ва бугунги кунда дунёдаги ўз қабристонига эга бўлган корхоналар рўйхатидан жой олган.

Иш вақти тугаса ҳам ишлашади

Корхонада ишчиларнинг ҳар бирига худди у корхонада муҳим ишчидек муомала қилинади. Ҳафта сўнгидан иш вақти тугаган ишчилар қолиб, қилинган ишлар, нималар бой берилди, нимага эришилди — шулар хусусида суҳбатлашади. «Сифат тўғарақлари» деб номланган бу каби йиғилишларда билдирилган ҳар қандай фикр қадрланиб, таклиф эгаси қўшимча рағбатлантирилади. Муаммо жойида ўрганилиб ҳал этилади. Корхонада бошлиқ, раҳбар деган тушунчалар умуман йўқ.

«Toyota» компанияси-дек инновацион жараёнлар, фаолиятларга инвестиция қиладиган корхона санокли бўлиб, аслида, бу тўғарақларда билдирилган ҳар қандай мулоҳаза рағбатлантирилиши лозим, деган фалсафа асосида ишлайди. Компаниянинг логотипига диққат билан қаралса, игнадан иш ўтказилаётган шакл кўринади. Бунга сабаб, асосий сармояни корхона бошида тикув машиналарини ишлаб чиқаришдан топгани ва бунинг учун мазкур тармоқдан миннатдор эканлиги эслатиб турилади. Корхонанинг асли номланиши Тойода бўлиб, кейинчалик айтилишда қулай бўлиши учун «д» ҳарфи «т» ҳарфига айланттирилган. Корхона, ҳатто, шу ерда ишлаб пенсияга чиққанларнинг маънавий ҳордиғига ҳам ўзи

молиялаштиришга ҳаракат қилади. Уларнинг кексалик вақти бегоналар билан эмас, корхонага қарашли бўлган инсонлар билан ўтишини хоҳлайди. Чунки корхона фалсафасига асосан, бу билан корхона сирлари чиқиб кетишининг олди олинади. Японияда мазкур корхонага бўлган ҳурмат юзасидан «Деминг» номидаги мукофот жорий қилинган. Корхонага қарашли Toyota институтида эса бутун дунёдан бошқарувчи, муҳандислар ўқитилади.

96 ёшли ходим

Япон халқининг феъл-атворини ўрганиш, тушуниш мақсадида Токио кўчаларини кезар эканмиз, қатор ҳолатлар диққатимизни тортиди. Йўлакчаларнинг ўртасидан оч сариқ рангли алоҳида ажралиб турувчи йўлак бўлиб, у ердан кўзи оқизлар фойдаланар экан. Тартиб қоидалар ўта кучли. Ҳамма ўзига юклатилган вазифани бажаради. Ҳар бир қарич ерда қурилиш, унумли фойдаланиш 100 фоиз қамраб олинган. Энг қизиғи, бунақа тизим қурилиш юракни сиқмайди, ўзаро уйғунликка эришилган. Японияда йил давомида камида 14500 марта ер қимирлар экан, лекин бинолари жудаям баланд. Япон халқининг ўртача умр кўриши 90 ёш бўлиб, айниқса, «конин» деган ўсимликни кўп истеъмол қилувчи Нагано префектурасида яшовчи аҳоли узок умр кўрганларни ташкил этади. Японияда одамлар ишдан айрилиб қолса, бу дардга чидай олмай ўзини ўлдириб юбориш ҳолатлари ҳам учраб туради. Яшилликни сақлаш учун икки қават қилиб кўчаларни, иккинчи қаватта дарахт, ўт-ўланларни экиб чиқилган. Тасаввур қилинг: кенг кўчалар икки қават, иккинчи қаватда дарахтлар, гуллар, ўт-ўланлар, тупроқ, сув... Кўчаларда бироррта ҳам ахлат челақларини кўрмадик, чунки чиқиндилар умуман кўчга ташланмас, барча ташландиқлар 100 фоиз қайта ишланар экан. Бу ерда кексалар кўп, ёшлар нисбатан кам. Бир супер маркетда ишлаб юрган онахоннинг ёши 96 да эканлигини эшитиб, лол қолдик.

Япон мактабларида фаррошлар йўқ, ўқувчиларнинг ўзлари мактабни тозалашади. Бу орқали ўғил-қизларга меҳнатни қадрлаш бўйича ҳам ўзига хос сабоқ берилади.

Булар бизнинг Японияга сафаримизнинг биринчи ҳафтасида олинган таассуротлар эди.

Барногул САНАҚУЛОВА,
 Япониядан махсус
 «Жамият» газетаси учун

Дубай ҳукумати Оролбўйи учун 10,7 миллион долларлик техника ва ускуналарни бегараз олиб беради.

Ўзбек талабалари баҳсга киришади

Эртага Россиянинг Красноярск шаҳрида Бутунжаҳон қишки универсиадасига старт берилади. 12 мартга қадар давом этадиған ушбу мусобақада Ўзбекистон спорт делегацияси ҳам иштирок этади.

Кичик олимпиада, дея таърифланалиған талабалар универсиадасида 50 дан ортиқ давлатдан 3 минг нафарга яқин спортчи биатлон, тоғ чанғиси, кёрлинг, чанғи пойгалари, сноуборд, конькида фигурали учуш, фристайл, хоккей, тўлли хоккей, чанғида мўлжални олиш ва шорт-трек каби 11 та спорт тури бўйича 76 та медаллар жамланмаси учун баҳслашади.

Осиё ўйинлари Самарқандда ўтказилади

Ўзбекистон 2030 йилги Осиё ўйинларига мезбонлик қилиши мумкин.

Бу ҳақда Осиё Олимпия Кенгаши Президенти Шайх Аҳмад Ал-Фаҳад Ал-Сабаҳнинг мамлакатимизга қилган ташрифи чоғида маълум қилинди. Миллий олимпия қўмитасида бўлган йиғилишда томонлар Осиё ўйинларини Тошкент ҳамда Самарқанд шаҳарларида ўтказиш масалаларини муҳокама қилди. Маълумот учун айтиш кераки, XXI Осиё ўйинларини қабул қилиш учун Қатар, Ҳиндистон ва Филиппин давлатлари ҳам даъвогарлик қилмоқда.

Фирқе

Бахтли одамлар бошқаларни ҳам бахтли кўришни истайдилар.

Марк ТВЕН

Хусни хулқ бу — яхшилик улашмоқ, ёмонликдан тийилмоқ ва очиқ юзли бўлмоқдир!

Ҳиям (ҳалимлик) илмнинг вазири, мулоҳима олиб, камтарлик эса либосидир!

Дунё асли зулматдир! Магар уламолар мажлисигина мустанно.

Агар илму маърифатнинг расми бўлганида у қуёшдан, ойдан, осмон юлдузлардан да гўзалроқ бўларди.

Ҳасан ал-БАСРИЙ (р.а.)

Покистон ва Ҳиндистон чегарасидаги кескинлик сабабли кўплаб рейслар кечиктирилмоқда.

Фуқаронинг 19 йиллик муаммоси ҳал этилди

Х—**Андижон** вилоятининг энг баҳаво ва чекка худудларидан бири. Шундай маскан аҳолисининг ҳам ўзига яраша дарду ташвишлари бор.

Вилоят давлат солиқ бошқармаси, 4-сектор раҳбари ҳамкор ташкилотлар билан ана шу муаммоларни ўрғаниш ва бартараф этиш юзасидан сайёр қабул ташкил этди. 14 та маҳалла фуқаролар йиғинида қарийб 8 ярим мингга яқин хонадон истиқомат қилади. Очиқ мулоқотда уларнинг муҳожаатлари тингланди.

«Мустақиллик» маҳалласи «Обод» кўчасида яшовчи Мунисхон Темирова икки фарзанди борлигини, аммо бошланаси йўқлигини айтиб, уй беришда амалий ёрдам сўради.

«Келажак овози» кўчасида истиқомат қилувчи Раҳматилло Махмудовнинг кўнглига чироқ ёқса ёришмайди. Негаки, фарзанди бетоб. Даволатди. Лекин малака-

ли мутахассисга кўрсатиши керак экан.

— Халқ дардида малҳам бўлганнинг ўзи ҳам енгил тортади. — дейди Андижон вилояти давлат солиқ бошқармаси бошлиғига бириктирилган 4-сектор котиби Олимжон Солиқов. — Оммавий қабулда бу икки фуқаронинг масаласи атрофлича ўрғанилиб, соҳа мутахассислари билан келишган ҳолда Мунисхон Темировага намунали лойиҳалар асосида қурилаётган арзон уй-жой олиши учун бошланғич бадал тўлаб бериладиган бўлди. Раҳматилло Махмудовнинг бемор фарзандига олий тоифали шифокор бириктирилди.

— Ўз уйимга эгалик ҳуқуқим йўқ эди, — дейди «Обод» кўчасидаги кўп қаватли уйлардан бирида яшовчи Гулнораҳон Қариева. — Бу муаммо мени 19 йилдан бери сарсон қилиб келаётган эди. Бугунги қабулда малакали ҳуқуқшунос бириктирилиб, уйимнинг кадастр ҳужжати бепул тайёрлаб бериладиган бўлди.

Дилмурод ПАРПИЕВ,
Андижон вилояти давлат солиқ бошқармаси жамоатчилик билан алоқалар ва ҳуқуқий ахборот шўъбаси катта инспектори

Миллий кураш: медаллар 7 та эмас, 17 тага кўпайди

Хабарингиз бор, 2018 йилги Осиё ўйинларида кураш илк мартаба мусобақа дастуридан ўрин олди. Индонезия мезбонлик қилган ўйинларда миллий спортимиз бўйича 7 та вазн тоифасида баҳслар ташкил қилинди.

Халқаро кураш ассоциацияси раҳба-

рияти билан ўтказилган музокаралар натижасида эндиликда Осиё ўйинлари баҳсларида 7 та эмас, балки 17 та медаллар жамланмаси ўйналди. Хусусан, 2022 йилги Осиё ўйинларидан бошлаб миллий курашимиз 15 та вазн тоифасида (7 та эркаклар, 8 та аёллар) ташкил этилади. Шунингдек, эркаклар ва аёллар ўртасида жамоавий беллашувлар ҳам ўйинлар дастуридан ўрин олади.

Сўраганингиз нима эди?

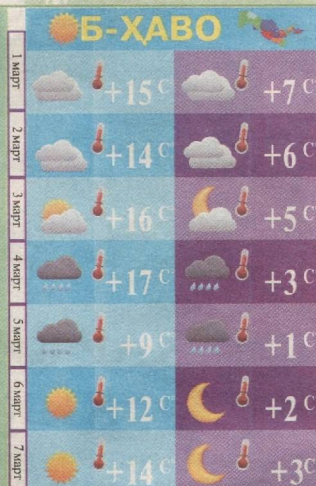
Асаб касалликлари шифокори хузурига хотинини олиб келган киши ҳасратини тўқиб солиб, ёрдам сўради. Шифокор бемор аёлни қўздан кечирар экан, савол берди:

— Ўзи паррандачилик маҳсўлотни, ранги оқ, Нима?
— Тош, — деди бемор.
— Мана шунақа аҳвол, — деди эр хўрсиниб.
— Ўзи товугингиз туққан нарсани, усти қаттиқ, ичи суяқ, — деди шифокор, бу гал тушунтириброк, — ранги оппоқ. Бу нима ўзи — а?
— Оппоқ тош.
— Э-э, — деди эр хуноби ошиб.
— Бўлди, — деди доктор, — беморни олиб чиқаверинг, даволаниш учун йўланма ёзиб бераман.

Хотинини ташқарига олиб чиқиб қўйган эр хонага қайтиб кириб йўланманни олган, шифокорга раҳмат айтиб деди:

— Яна бир нарсани сўрасам майлими, дўхтир?
— Бемалол.
— Агар мумкин бўлса, менга айтиб беринг, дўхтир. Ҳалиги сўраганингиз нима эди?

Ҳабиб СИДДИҚ

ob-havo.uz сайтидан олинган.

ЖАМИЯТ

Муассислар:
Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурдаги Давлат бошқаруви академияси.

Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси.

Ўзбекистон Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси.
«Махалла» хайрия жамоат фонди.
Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси.
Ўзбекистон экологик ҳаракати.
Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси.

«Фуқаролик жамияти — Гражданское общество — Civil society» журнали.

Бош муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Рустам Комилов
Рустам Қосимов
Борий Алихонков
Акмал Саидов
Саид Абдулазиз Юсупов
Шавкат Жавлонов
Руфат Нетьматов
Феруза Мирзақомилова

Газета тахририятнинг компьютер бўлимида саҳифаланди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди.
Манзил: Буюк Турон кўчаси 41. Буюртма рақами Г-314 Адади: 2504.
Жума кўни чиқади.
Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табоҳ. Баҳоси келишилган нарҳда.
Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатга олинган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Баҳринисо Мадумарова

Дизайнер: Бегали Эшонқулов

100000, Тошкент шаҳри Матбуотчилар кўчаси 32.
Маълумот учун телефонлар:
(71) 233-72-77, 236-10-87.
Реклама ва эълонлар учун:
Электрон почта: jamiyat@umail.uz
Газета индекси — 131
«ЖАМИЯТ»дан олинган маълумотларда манба сифатида газетани номини кўрсатилиши шарт.
ЎЗАЯ куни:
Топширилган вақти: 20.35
1 2 3 4 6